

Lausunto

15.06.2020

Asia: VN/8505/2019

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (434/2018) muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan liikenne- ja viestintäministeriön täydentävään lausuntopyyntöön seuraavaa:

1. Muun koulutuksen huomioiminen: asetuksen 3 §

Eduskunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä HE 50/2020 vp muun kuljettajan ammattitaitoa ylläpitävän koulutuksen hyväksi lukeminen on huomioitu mahdollisimman laajana sekä perustason ammattipätevyyskoulutuksessa että jatkokoulutuksessa. Nyt hyväksilukemista esitetään rajoitettavan jatkokoulutuksen osalta koskemaan yksinomaan direktiivin 2008/68/EY mukaista vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaa koulutusta. Mitään muuta EU-lainsäädännössä vaadittua koulutusta ei voisi lukea hyväksi ammattipätevyyden jatkokoulutuksessa, mutta perustason koulutuksessa voisi.

Ammattipätevyysdirektiivin muutosdirektiivin 2018/645/EU resitiissä on todettu kohdassa 13: ”Jotta varmistettaisiin johdonmukaisuus unionin lainsäädännössä edellytettyjen erilaisten koulutusmuotojen välillä, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus yhdistää direktiivissä 2003/59/EY säädettyyn koulutukseen erityyppistä soveltuvaa koulutusta, joka koskee esimerkiksi vaarallisten aineiden kuljetusta, vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta tai eläinkuljetuksia.”

Direktiivin liitteen I jakson 4 mukaan jäsenvaltiot voivat lukea hyväksi jatkokoulutukseen muussa unionin lainsäädännössä vaaditun erityiskoulutuksen enintään yhdeksi vaadituista 7 tunnin jaksoista.

”Tähän sisältyvät muun muassa direktiivissä 2008/68/EY vaadittu vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva koulutus, asetuksessa (EY) N:o 1/2005 vaadittu eläinkuljetuksia koskeva koulutus ja henkilöliikenteessä asetuksessa (EU) N:o 181/2011 vaadittu vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, että direktiivissä 2008/68/EY vaadittu, vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva suoritettu erityiskoulutus luetaan kahdeksi vaadituista 7 tunnin jaksoista, edellyttäen, että tämä on ainoa jatkokoulutuksessa huomioon otettava muu koulutus.”

Muun EU-lainsäädännön edellyttämän koulutuksen hyödyntäminen myös jatkokoulutuksessa on perusteltua säilyttää mahdollisimman laajana. Jatkokoulutukseen osallistuvien kuljettajien motivaatiota koulutusta kohtaan ei lisää se, että toisessa EU-lainsäädännössä vaadittu koulutus kelpaa perustason ammattipätevyyskoulutukseksi mutta se ei kelpaa ADR-koulutusta lukuun ottamatta jatkokoulutukseksi.

Luettaessa hyväksi muuta EU-lainsäädännössä vaadittua koulutusta jatkokoulutuksessa täytyy tietenkin huomioida ja varmistaa koulutuksen todellinen kesto. Muun koulutuksen hyväksilukeminen jatkokoulutukseen ei tietenkään voi sivuuttaa ammattipätevyysdirektiivin säännöksissä ensisijaiseksi asetettua jatkokoulutuksen ajallista kestoa (5 x 7 tuntia). Tämä on varmistettu nyt esitetyllä asetuksen 3 §:n 4 momentilla.

Esitetyn 3 §:n 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto päättää sen hyväksymien koulutuskeskusten ilmoittamat muun koulutuksen hyväksilukemiset sekä perustason ammattipätevyyskoulutuksen että jatkokoulutuksen osalta (ADR). Puolustusvoimien ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät koulutuskeskukset päättävät hyväksilukemisesta itse. Tämä säännös varmistaa hyväksilukemisen oikeellisuuden ja huomioi liikennepalvelulain 193 §:n mukaisen kolmijakoisuuden toimivaltaisissa viranomaisissa ja niiden valvonnassa. Puolustusvoimien ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät koulutuskeskuksethan ovat oikeutettuja antamaan samalla luvalla myös jatkokoulutusta.

Perusteluista ei myöskään ilmene, onko tarkoituksena ollut jatkaa jatkokoulutuksen osalta nykyistä toimintamallia muussa EU-lainsäädännössä vaaditun koulutuksen kuin ADR-koulutuksen osalta. Esimerkiksi henkilöliikenteen vammaisuuteen liittyvä tietoisuutta lisäävä koulutus voidaan nykyisin sisällyttää samalla myös jatkokoulutukseen hyväksyttämällä sitä koskeva jatkokoulutusohjelma liikennepalvelulain (320/2017) 34 §:n 1 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolla.

Esitämme, että asetuksen 3 §:n 1-3 momentit säilytetään siinä muodossa kuin ne ovat hallituksen esityksessä HE 50/2020 vp ja että 4 momentiksi otetaan nyt täydentävässä lausuntopyynnössä oleva 4 momentti: ”Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutuskeskus ilmoittaa ehdotuksensa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle, joka päättää koulutuksen hyväksiluvusta. Puolustusvoimien tai opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä koulutuskeskus päättää hyväksilukemisesta ja ilmoittaa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.”

2. Jatkokoulutuksen sisältö ja toteutus

Jatkokoulutus voidaan toteuttaa teoriaopetuksena, ajo-opetuksena, käytännön harjoituksina tai niiden yhdistelmänä. Koulutus on annettava vähintään seitsemän tunnin jaksoissa ja tällainen jakso voidaan jakaa kahdelle peräkkäiselle päivälle. Jatkokoulutukseen on aina sisällytettävä vähintään seitsemän tuntia opetusta turvallisen, taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajotavan edistämiseksi sekä liikenteen riskitekijöiden tunnistamisen kehittämiseksi, vaaratilanteiden välttämiseksi ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi ja niiden seurausten lieventämiseksi.

Pidämme tärkeänä, että jatkokoulutus sisältää teoriaopetuksen lisäksi myös ajo-opetusta sekä muita käytännön harjoituksia eikä jatkokoulutus ole pelkästään verkko-opetusta. Katsomme, ettei ole tarkoituksenmukaista jakaa seitsemän tunnin koulutuspäiviä useampaan jaksoon.

Esitämme, että ammattipätevyysasetuksen 4 § 1 momenttia muutetaan seuraavasti:

"Jatkokoulutus voidaan toteuttaa teoriaopetuksena, ajo-opetuksena, käytännön harjoituksina tai niiden yhdistelmänä. Koulutus on annettava vähintään seitsemän tunnin jaksoissa. Jatkokoulutukseen on aina sisällytettävä vähintään seitsemän tuntia opetusta turvallisen, taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajotavan edistämiseksi sekä liikenteen riskitekijöiden tunnistamisen kehittämiseksi, vaaratilanteiden välttämiseksi ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi ja niiden seurausten lieventämiseksi."

3. Etäopetus ja verkko-opetus sekä tieto- ja viestintätekniiikan välineet: asetuksen 11 §:n 4 momentti

Esitetyssä asetuksen 11 §:n 4 momentissa on eroteltu toisistaan tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla annettava valvottu etäopetus ja valvoton itsenäisesti tapahtuva verkko-opetus. Molempia koskee vaatimus koulutettavan henkilöllisyyden toteamisesta luotettavasti. Ammattipätevyysdirektiivin liitteen I jaksoon 4 sisällytetty 12 tunnin enimmäismäärä on rajattu koskemaan yksinomaan valvomatonta verkko-opetusta, miltä osin perusteluita on täydennetty ja selkeytetty hyvin hallituksen esityksestä HE 50/2020 vp.

Esitämme, että asetuksen 11 §:n 4 momentti muutetaan seuraavaksi:

”Opetusta voidaan antaa tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla, tavalla, joka mahdollistaa koulutettavan henkilöllisyyden toteamisen luotettavasti. Jatkokoulutuksessa verkko-opetuksen enimmäismäärä on 12 tuntia.”

Pasanen Harri
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry